

Opera Română din București

Proiectarea unei stagiuni lirice cuprinde două laturi esențiale. Prima este stabilirea — ca titlu și dată de apariție — a premiei; cea de a doua, poate mai complicată încă, privește reluările (fixarea titlurilor, numărul de reprezentații pentru fiecare, periodicitatea, data propriu-zisă). În lumea artistică se susține, mai mult după ureche, că munca în teatru în general este incompatibilă cu planificarea strictă. Realitatea este însă că transpunerea în viață a unor idei repertoariale directoare nu poate fi asigurată în proporții convenabile fără o muncă riguroasă gândită și încadrată într-un plan desfășurător. Cu cât un colectiv este mai numeros și diversificat pe compartimente, cu atât munca lui trebuie condusă după idei precise și clare, cu termene finale și intermediare bine stabilite. Bineînțeles, există și o doză de imprevizibil care poate modifica un plan inițial, dar nu-l poate răsturna dacă acest imprevizibil este bine... prevăzut. Pentru aceasta trebuie gândite doar intervale de siguranță pe etapele de pregătire a spectacolului și asigurarea cu cel puțin duble distribuții a întregului repertoriu liric și coregrafic. Făcând publică la început de stagiune o atare planificare, o instituție teatral-muzicală se pretinde serioasă; dacă la bilanțul de închidere se vedește că promisiunile au fost respectate în termenii fundamentali, atunci chiar și este serioasă.

Opera Română din București, în pragul stagiunii 1975—1976, vine cu un program stabil în ce privește premierele, dar nu poate — cel puțin în prima jumătate a perioadei discutate — prezenta un repertoriu decît pe o lună înainte. Vom vedea de ce.

Deschiderea stagiunii (consumată la apariția acestor rînduri) are loc cu premiera operei *Hamlet* de Pascal Bentoiu. Nu este aici locul pentru a întreprinde o analiză a lucrării și a rațiunilor pentru care ea a fost inclusă în repertoriul primei scene lirice românești; este de sperat că, întocmai ca și după prima audiență în concert la Filarmonica „George Enescu” cu soliștii Operei, ca și după premiera absolută de la Marsilia, presa va sesiza și va prezenta argumentat temeiurile unui act pe care noi, ca instituție de cultură, îl credem un eveniment cultural. A doua premieră va fi, în noiembrie, baletul *Spartacus* de Aram Hacıaturian în coregrafia și regia lui Vasile Marcu. În decembrie, *Andrea Chénier* de Umberto Giordano, operă regizată de

Hero Lupescu, sub bagheta lui Cornel Trăilescu (de fapt o restanță a stagiunii trecute). Urmează baletul *Esmeralda* de Cesare Pugni (regia și coregrafia Oleg Danovschi) la începutul lunii martie și, în fine, opera *Walkiria* de Richard Wagner (regia Jean Rînzescu, conducerea muzicală Constantin Bugeanu), la începutul lunii mai. Va echivala cu o premieră munca de refacere totală (decoruri, costume și o bună parte a distribuției plus procentul mare de orchestrați, coriști și dansatori care nu cunosc lucrarea, fiind nou angajați) a operei *Faust* de Gounod. Efectiv sînt, deci, patru premiere ale stagiunii, exact atît cît suportă capacitatea de lucru a atelierelor, împletirea muncii de pregătire a titlurilor noi cu susținerea repertoriului curent, îndeplinirea unor obligații speciale ca turnee peste hotare, găzduirea în sala Operei a spectacolelor unor trupe din străinătate, spectacole cu caracter special etc. Se observă că, lăsînd la o parte *Andrea Chénier*, preconizat inițial să apară înaintea stagiunii actuale, nu ne-am propus nici un titlu italian, întrucît în acest domeniu repertoriul nostru este îmbelșugat; se poate remarca de asemenea că, din patru lucrări, două aparțin unor compozitori în viață. Să adăugăm că activitatea de studio, salutară pentru colectiv și bine primită de public, va continua și în această stagiune prin realizarea unui spectacol de balet în colaborare cu și la Teatrul Național și a încă unuia la sediu (pentru ambele, suportul muzical va fi alcătuit cu preponderență din lucrări românești și moderne); totodată, activizăm studioul de operă, începînd cu un triptic de capodopere vechi: *La serva padrona* de Pergolesi, *Pimpinone* de Telemann și *Bastien și Bastienne* de Mozart. Cu precădere, aceste studiouri vor contribui la propulsarea tinerelor elemente. Pentru etapa actuală, socotim că structura repertorială a premiereilor este satisfăcătoare.

Ideal ar fi ca, asemenea unor companii de operă din alte părți, să avem calendarul stagiunii completat pe fiecare zi. Impedimentul de ordin intern, cele mai multe de ordin organizatoric, ne fac să adoptăm o cale de mijloc — sperăm, nu de compromis —, pentru a evita accentuarea impresiei de instabilitate în programare prin nerespectarea unui plan insuficient de bine și de adînc elaborat. Ceea ce s-a stabilit cu precizie este numărul de reprezentații pentru fiecare titlu de operă și de balet, proporționîndu-se mai judicios

stilurile și școlile. Sporește ponderea creației românești, propunându-ne să urmărim cu fermitate și consecvență traducerea în viață a devisei „Nici o săptămână fără piesă românească”.

Considerind perioada de tranzit stagiunea începută, Opera Română își propune ca planurile sale să fie fixate în linii mari pe trei stagioni înainte la capitolul „premiere” și să aibă elaborat planul desfășurat al întregii stagioni cu șase luni înainte de începutul ei.

Evident, aceasta presupune o analiză minuțioasă, nu numai de natură repertorială, ci și de relații cu publicul, de găsire a unor modalități mai eficiente de atragere a acestuia și, mai cu seamă, de întrebuintare judicioasă și echilibrată a forțelor teatrului, inclusiv prin distribuirea mai curajoasă și mai promptă a unui tineret deosebit de promițător, care îndreptățește speranțele unui viitor de ținută și de prestigiu al artei lirice și coregrafice românești.

Celelalte teatre muzicale din țară

Afișul celorlalte teatre muzicale din țară pentru viitoarea stagiune se anunță a fi deosebit de încărcat și bine cumpănit, sub raportul titlurilor românești și al celor universale ca și sub cel al calității montării, dacă ținem seama de seriozitatea și pregătirea profesională a colecțiilor artistice, de dirijorii, regizorii, coregrafii, scenografii, soliștii angrenați în noua stagiune.

● La Opera Română din Cluj-Napoca se prezintă premiera lucrării lui Gh. Dumitrescu — *Poesis* — o evocare a poetului Mihai Eminescu, repertoriul stagiunii urmînd să fie completat cu *Evgheii Oneghin* de Ceiaikovski, *Tannhäuser* de Wagner și baletul *Romeo și Julieta* de Prokofiev, precum și cu operele *O noapte furtunoasă* de Pau Constantinescu, *Horia* de Pascal Bentoiu, *Zamolxe* și *Ulise* de Liviu Glodeanu, *Secretul lui Don Giovanni* de Cornel Țăranu, *Stejarul din Borzești* de Theodor Bratu, *Trepte ale istoriei* de Mihai Moldovan și baletul *Model mioritic* de Corneliu Dan Georgescu, spectacol cu care se va deschide stagiunea.

● Opera Maghiară din același oraș își redeschide porțile la 1 decembrie cu o nouă operetă comică, *Atenție, se filmează* de Wilhelm Demian, *Don Juan de Mozart*, *Dunărea albastră* de Johann Strauss, *Fintina din Bahcisarai* de B. V. Asafiev, toate în premieră, urmate de titluri existente deja în repertoriu, printre care anunțim baletele *La piață* de Mihail Jora, *Călin* de Alfred Mendelsohn, *Trandafirii galbeni* de Bella Hari și operele *Trandafirii Doftanei* de Norbert Petri, *Motanul încălțat* de C. Trăilescu, *Punga cu doi bani* de Theodor Bratu.

● La Opera din Timișoara, afișul stagiunii va fi împropătat cu titlurile *Cosi fan tutte* de Mozart, *Bălcescu* de Cornel Trăilescu (operă cu care se va deschide prima cortină), *Mariana Pineda* și *Interogatoriul din zori* de Doru Popovici, *Nabucodonosor* de Verdi, *La cul lebedelor* de Ceiaikovski, intercalate cu reluări din care amintim cîteva creații originale, *La piață* de M. Jora, *Stejarul din Bor-*

zești de Th. Bratu, *Capra cu trei iezi* de Zirra, *Primăvara* de C. Trăilescu.

● Opera de stat din Iași prezintă în deschiderea stagiunii *Stejarul din Borzești* de Th. Bratu și baletul *Întîlnire în beznă* de Elvin Juger. Alte viitoare premiere: *Flautul fermecat* de Mozart, *Aida* de Verdi, *Domnița din depărtări* de Mansi Barberis, comedia muzicală *Toate pinzele sus* de Lori Ștefan și baletul *Othello* de Macianariani.

● Opereta bucureșteană a inclus în afișul său *Văduva veselă* de Lehar, *Cristina* de George Grigoriu și *O seară de balet* pe muzică din repertoriul universal (probabil Gershwin).

● Teatrul muzical din Constanța va prezenta în premieră *Flautul fermecat* de Mozart, *Cîntărețul mexican* de Lopez, opera istorică *Regele Istros* de Szarnady Julius, baletul *Evenimente 1907* de Tiberiu Olah și, în reluări, succese ale stagiunilor trecute, precum: operele *Pădurea vulturilor* de Jarda, *Motanul încălțat* de C. Trăilescu, *Punga cu doi bani* de Th. Bratu, operetele *Ana Lugoana* de Filaret Barbu și *Soarele Londrei* de Florin Comișel, baletele *Marinarul visător* de Laurențiu Profeta, *Primăvara* de C. Trăilescu, *Coppelia* de Delibes și operetele în limba germană cu care teatrul a activat pe tot timpul verii.

● Teatrul muzical din Brașov adaugă afișului său *O noapte la Veneția* de Johann Strauss, *O fată norocoasă* de Mauriciu Vescan (un vodevil din lumea satelor), *Nastasia* de C. Trăilescu și opereta *Victoria și al ei husar* de Paul Abraham.

● Teatrul muzical Galați își deschide stagiunea cu opera *Interogatoriul din zori* de Doru Popovici și baletul *Elanuri*, urmat de o nouă premieră: opera *Bal mascat* de Verdi.

● Secția de operetă Craiova figurează cu două premiere: *Văduva veselă* de Lehar și *Mam'zelle Nitouche*.

Doina Moga